

Dynamis

informační bulletin Evangelikálního teologického semináře v Praze

Být požehnáním další generaci

Zahrneme-li do historie ETS také jeho předchůdce, Teologický seminář Církve bratrské, má ETS letos 27 let. První ředitel, br. Miloslav Jech, 11. 9. odešel do Slávy ke svému Pánu. Vzpomínku na něj z pera Roberta Harta připojujeme. To nejcennější ale je, že seminář díky němu a všem učitelům během těch let posloužil celé generaci dnešních služebníků v církvi, stovkám lidí, kteří to, co zde přijali, svým životem předávají dál.

Život přináší změny, významnou změnou pro organizaci lhostejno jakou je změna jejího vedoucího. Jako dva lidé nemají stejný ani otisk prstů, stejně tak nemají stejný pohled na věc ani způsoby práce. Do chodu organizace sice nevyhnutelně „vtisknou“ stopu své osobnosti, jak ale říkával ředitel mého prvního zaměstnavatele: „Ředitelé jsou jen přírodní úkaz, přijdou a zase odejdou. Organizace mívají dostatek vůle je v případě potřeby přežít.“

Jen přežít ale nemůže být cílem křesťanských organizací a není to ani cílem mým. Během svého pozemského putování, které jednou, podobně jako u br. Jecha, skončí, toužím po tom být nositelem a prostředníkem Božího požehnání další generaci. Písmo mluví o mezigeneračním požehnání pokolení těch, kteří se ho bojí a zachovávají Jeho smlouvu. Platí to o jednotlivcích, ale i o celých národech. Pro příklady úspěšných i neúspěšných předání štafetových kolíků mezi generacemi stačí nahlédnout do historie Izraele. Proces předávání nikdy nebyl a ani dnes není jednoduchá věc. Saul, ač pomazán Duchem, selhal, Bůh si povolal Davida. David včas nerozpoznal čas svého odchodu, místo Šalomouna na trůn málem usedl Adónijáš. Šalomoun začal skvěle, přijal od Hospodina i skrze Davida velké požehnání, přesto nezůstal věrný. Rechabeámovi nejenže nepředal lásku k Hospodinu (jak by mohl, když ji sám ztratil), nepředal mu ani umění moudře vládnout. Výsledkem byla Rechabeáмова tvrdá odpověď starším, Jarobeáмова vzpoura, skoro válka a

oddělení jedenácti kmenů se všemi neblahými důsledky, které to lidu Izraele přineslo. Směsice lidské věrnosti i selhání, Boží milosti i soudu.

Dnešní ETS vidím jako krásný květ českého evangelikalismu. Pomohl k růstu řadě významných osobností české církve.

VYSLÁNÍ ABSOLVENTŮ ETS

sobota 7. října, 15-16 h
v ETS, v areálu Chvaly

Vyrostl z domácího prostředí, na jeho půdě učí někteří naši přední teologové, psychologové i pastorační pracovníci. Má na církve sjednocující vliv. Jeho budoucnost určí moudrá, poučená rozhodnutí. Aby nedošlo k rozpojení reálného života církve a semináře, potřebujeme stále probíhající dialog mezi školou a církví. Jen tak budou studijní programy reflektovat aktuální potřeby církve a společnosti. Kdosi mi v žertu k nástupu na ETS popřál: „Ať nové koště dobře mete!“ Nemyslím, že to je mým úkolem. Jako pátý ředitel ETS chci navázat na své předchůdce, pečlivě a pozorně naslouchat církvi, hledat optimální roli a místo školy v procesu vzdělávání v církvi tak, aby byla škola požehnáním pro nastupující generaci. To, co dnes zaséváme, sklídíme za 20 30 let. Za to se modlím, aby naši následovníci ve víře došli dál, než kam došla má generace. Kéž je jim ETS užitečnou pomocí na cestě!

Miloš Poborský, ředitel ETS

Ohlédnutí za bratrem Miloslavem Jechem

První ředitel ETS
odešel k Pánu.

Spolek pro Jižní Súdán z. s.

Vzdělávání pastorů

Rozhovor s Janem Valešem

„Vždycky jsem věděl, že moje místo na ETS je dočasné.“

Ohlédnutí za bratrem Miloslavem Jechem – prvním ředitelem ETS

(8. 2. 1926-11. 9. 2017)

Osobně jsem bratra Jecha poznal jako církevního historika a učitele, ale jeho celoživotním prvořadým posláním byla služba kazatele evangelia. Tím nepřestal být ani na ETS. Narodil se v době rozkvětu první republiky a již od malička směl od rodičů slyšet poselství o Kristově milosti, jemuž později sám uvěřil. Studia historie a filozofie na Filozofické fakultě UK v Praze končil ale již v těžkém roce 1950 a z politických důvodů mu nebylo dovoleno obhájit závěrečnou práci o Jednotě bratrské. Posléze působil krátce jako středoškolský pedagog v Teplicích a Čelákovících, ale i tady musel čelit perzekuci, tři roky pak strávil u Pomocných technických praporů (PTP). Následně pracoval jako archivář v zemědělsko-lesnickém archívu v Mnichově Hradišti a v Děčíně, ale na zásah krajské zprávy MV byl propuštěn a následně během zhruba 7 let vystřídal několik zaměstnání v dělnických i úřednických profesích. Již od roku 1956 ale působil jako laický kazatel v děčínském sboru Jednoty českobratrské (dnešní CB) a ve volném čase se věnoval studiu teologie.

V roce 1965 byl pak povolán do služeb církve jako kazatel na plný úvazek. Svoje kazatelské poslání vyjádřil těmito slovy: „Z milosti Boží jsem na sebe vzal úkol budovat sbory, kde by věřící zakotvili svůj život v Duchu svatém a byli Božím slovem neustále znovu formováni.“ V letech 1965-1971 sloužil v Orlických horách ve sboru v Bystrém a pak 17 let až do roku 1988 v Prešově, aby o dva roky později, po revoluci, v roce 1990 spoluzakládal ETS a byl jmenován jeho prvním ředitelem. Ve funkci ředitele působil M. Jech „pouze“ šest let, těžištěm jeho učitelského působení se stále intenzivněji stávala půda církevních dějin, a to natolik, že se pro mnohé z nás, studentů i učitelů, stal jejich zosobněním. Přednášel přitom nejen církevní dějiny, ale také ekumenickou eklesiologii, dějiny dogmatu a latinu.

Nikdy nezapomenu na jeho nezaměnitelný učitelský „rukopis“ a osobitý přístup k výuce církevních dějin. Když jsem začal svá studia na ETS, byl jsem již absolventem historie na FF UK, přesto pro mě byly přednášky bratra Jecha něco jako zjevení. Historie křesťanské církve, již jsem znal jen v hrubých obrysech, najednou dostávala naprosto živoucí podobu a hluboký význam. Nešlo jen o faktografii nebo historický sled jen málo propojených skutečností, ale o skutečný vhled do života církve v minulosti, o duchovní sondy do její nesamozřejmě a všelijak proměnlivé existence. A v neposlední řadě o teologickou a biblickou reflexi minulých podob

církve, která rovněž nastavovala někdy až nemilosrdné zrcadlo církvi současné. V hodinách bratra Jecha zkrátka naše vnímání církve, vnímání jejího poslání, zakotvení i působení procházelo velmi ostrým testováním, v němž se otrásala nejen mladistvá naivita, ale i veškerý i jen potenciální církevní triumfalismus. Učitel to byl laskavý, ale náročný, neodpouštěl lajdáctví a vyžadoval od nás studentů tvrdou práci. Jeho sdílení životních zkušeností ovšem bylo k nezaplacení.

Svůj přístup a zároveň v jistém smyslu svoje životní téma bratr Jech později vtělil do knihy Pátrání po církvi. Přestože některé historické soudy bratra Jecha se mi s odstupem času zdají být příliš příkré (např. dogmatické zápasy prvních koncilů si zaslouží, mám za to, mnohem pozitivnější hodnocení), v každém případě stojí za to jim naslouchat. Stojí za to klást si stejné otázky, jako si kladl Miloslav Jech, naslouchat jeho odpovědím a dát se strhnout k hledání vlastních, k vlastnímu pátrání po církvi, která by žila z moci Boží milosti a která by věrně a oddaně následovala Krista.

Robert Hart

Ocenění učitele ETS, Tomáše Pavlíčka

Prémii Otto Wichterleho uděluje předsedkyně Akademie věd ČR kvalitním a perspektivním vědeckým pracovníkům do 35 let. Navazuje tak na snahu světově známého chemika Otto Wichterleho, prvního polistopadového předsedy tehdy ještě Československé akademie věd, který se snažil vytvořit podmínky pro práci a zapojení mladých vědců u nás.

Za co jste cenu získal?

Za výsledky a způsob práce. V Masarykově ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i. se jednak zabývám náboženskými dějinami, což má blízko také k Masarykovi, ale především dějinami vědy. Snažím se navazovat kontakty s vědeckými pracovníky, zajistit uchování jejich archivních dokumentů a prezentovat výsledky Akademie věd širší společnosti. V roce 2015 jsem připravil streetovou výstavu Umění vědy, která putovala do šesti českých měst. Jako archivář se podílím na uchování dokumentů (mj. na zajištění skleněných fotografií, které byly poškozeny při povodni v roce 2002). Jako historika mě zajímá, pomocí jakých metod studovat dějiny vědy. Došel jsem k přesvědčení, že pro vědeckou práci je leckdy důležitější fenomén generačních kolektivů než samotná hierarchicky řízená instituce. Jinými slovy, že dějiny školy či akademie věd lze přesvědčivě napsat také zespoda: jak je v určité generaci studentů formováno jejich kolektivní vědomí a jakým způsobem si generace tyto zkušenosti a vztahy nese do života a povolání.

Co to pro Vás znamená?

Cenu vnímám jako podporu toho, že má smysl pokračovat v tom směru práce, kterému se věnuji.

Spolek pro Jižní Súdán z. s.

Projekt navazuje na službu o.s. Isachar, kterou v Jižním Súdánu prošlapal Jaroslav Šmahel. Klíčovou osobností pro spolupráci je pro nás biskup Bernard z Episkopální církve (ECS) v Toritu, hlavním městě státu Imatong (dříve Východní Equatorie). Biskup Bernard je moudrý muž, ví, že bychom na různé projekty mohli utratit „milion dolarů“ a moc by to nebylo vidět. Proto nás raději

biskup Bernard Balmoi Oringa

pozval: „Přijďte nás učit.“ Kvůli půl století trvajícím občanské válce většina dospělých nikdy nechodila do školy. Církev je mladá, vyrostlá hlavně z probuzení 80. a 90. let, pastoři a vedoucí sborů mají silné zkušenosti víry, ale neznají moc Bibli. Biskup Bernard si to uvědomuje, a tak nás požádal o spolupráci: „Přijďte nás učit z Bible a taky angličtinu.“ (Před osamostatněním Jižního Súdánu v roce 2011 byla úřední řeč arabština, a nyní je to angličtina). A na to jsme slyšeli. V tom si s biskupem rozumíme.

Prioritním cílem Spolku pro Jižní Súdán je tedy biblické vzdělávání pastorů, diaconů a vedoucích v církvi. To byla také hlavní náplň výpravy v lednu 2016. Účastnili se jí Vít Šmajstrla, Pavel Fér, Vlastimil Chráska, Rostislav Heczeko, Magdalena Švábová, Lucie Zagorová a Rostislav Staněk. Vyučovali jsme v církvích v Toritu, Magwi a Nimule. Kurzů se zúčastnilo celkem 170 pastorů, diaconek, vedoucích mládeží a učitelů nedělních besídek.

Biskup Bernard má vizi založení stálé biblické školy a pro tento záměr jsme dostali k užívání areál bývalého uprchlického tábora v Ame. Ten byl zřízen za občanské války v 90. letech, ale dnes to jsou jen zarostlé ruiny. Náčelník oblasti nám pozemky poskytl zdarma pod podmínkou, že vybudujeme biblickou školu. Rozhodli jsme se jít do toho, začalo se i s opravou prvního objektu, jenže pak se i do této oblasti rozšířil ozbrojený konflikt, který propukl v roce 2013 a který trvá dosud. Projektu jsme se

účastníci kurzu v Nimule

účastníci kurzu v Toritu

294 pytlů kukuřičné mouky po 50 kg pro hladovějící v Toritu

nevzdali, ale teď jsou práce zastavené a musíme čekat na mír.

Biblické vyučování je tedy naším hlavním cílem, ale ne jediným. Na pozvání náčelníka Sebita rozvíjíme v malém kmene Ofirika holistickou misii. Ve vesnici Tabwor podporujeme misijní stanici s malou klinikou. Věrně tam slouží mladý manželský pár z Ugandy, Jonáš jako evangelista a učitel a Joan jako zdravotní sestra. Jonášovi pomáhají ještě čtyři domorodí evangelisté a dnes už ve čtyřech vesnicích kmene Ofirika vznikají sbory. Přitom, když jsme tam poprvé přišli s Frantou Kaštilem v roce 2014, v této severní části kmene ještě nebylo žádné společenství křesťanů.

Kvůli současné občanské válce a hladu od loňska uteklo jenom do Ugandy na jeden milion uprchlíků z Jižního Súdánu. Letos po Velikonocích jsme s Vítem Šmajstrlou a s biskupem Bernardem navštívili uprchlický tábor na severu Ugandy. Od té doby se snažíme zajišťovat potravinovou pomoc pro hladovějící v Toritu a okolí. Ve spolupráci s křesťanskou humanitární organizací Krmte hladové a s Diakonií CB se podařilo dopravit z Ugandy do jihosúdánského Toritu letos v červnu kamión se 14 tunami kukuřičné mouky a v září další kamión s 16 tunami kukuřičné mouky. Sbíráme peníze na další, protože konec války a hladu je zatím v nedohlednu. Za mír se ovšem modlíme, a jakmile to půjde, chceme se tam vrátit k biblickému vyučování.

Rostislav Staněk

budoucí biblická škola v Ame

CITÁTY ÚČASTNÍKŮ HORIZONTŮ

kurzů pro veřejnost

Homiletika 1 (LO 2016/2017 / Horizonty pro odbornou veřejnost, KS Praha), vyučující Marek Šrámek

„Zajímavé a přínosné pro korekci či zdokonalení kázání. Body k hodnocení ať svého, či jiného kázání. Motivuje k zamyšlení.“

Václav

„Kurz homiletiky mne obohatil o celkový pohled na přípravu a ukázal i nové možné pohledy na přípravu kázání. Přestože osobně připravuji kázání už mnoho let, absolvoval jsem ho s velkým užitkem a vřele bych ho doporučil i dalším.“

Lubomír Ondráček

Biblické poradenství (LO 2016/2017 / Horizonty pro odbornou veřejnost, Česká Třebová), vyučující Dana a Rostislav Staňkovi, John Dostal, Jason Dinn

„Vynikající kurz, který doporučuji všem, nejen profesionálům v oboru. Srozumitelné a s praktickým závěrem.“

Aleš Navrátil

„Kurz byl zajímavý. Sdílení na téma co a jak nám ne/funguje bylo povzbuzující a vřel i rady vyučujících k jádru věci odborné a praktické.“

Jarmila

EVANGELIKÁLNÍ FÓRUM

20. - 22. 2. 2018, Praha

Program se připravuje! Sledujte stránky fóra:

www.evangelikalniforum.cz

HORIZONTY

kurzy pro veřejnost

Aktuální studijní programy VOŠ i kurzů pro laickou a odbornou veřejnost Horizonty najdete na www.etspraha.cz.

„Tak Bůh miloval svět“: Co a jak vyučovat?

Lektor: Bernhard Rothen (CH), 12. – 13. října 2017

Místo: EŠC Litomyšl

Kurz Horizontů ETS určený kazatelům a katechetům, ale také učitelům dospělých, vedoucím mládeže či dorostu se bude věnovat palčivým otázkám biblického vyučování.

Duchovní vedení dětí 1

Učitelé: Mgr. Tereza Ráchel Bícová, 13. – 14. 10. 2017, 1. – 2. 12., 23. – 24. 2., 11. – 12. 5. 2018

Tento kurz pro rodiče a pracovníky s dětmi připravuje ETS ve spolupráci se Sdružením Samuelem, Biblická práce pro děti. Navazuje na vyučování Biblické školy pro rodiče a učitele Sdružení Samuel, kterou v letech 1992-2007 absolvovalo cca 650 studentů z různých církevních denominací.

Religionistika: světová náboženství (denní forma)

Učitelé: David Beňa, lic. theol., 21. – 22. 11., 28. 29. 11. 2017

Kurz religionistiky studentům poskytuje základní uvedení do oboru: metodou přednášek je seznamuje s klíčovými pojmy a okruhy obecné religionistiky, s hlavními světovými náboženskými systémy a jevy současného náboženského života. Kurz RgSN poskytuje vhled do světových náboženství kromě křesťanství; zaměřuje se především na judaismus a islám. Umožňuje orientaci na současné náboženské scéně.

Pastorální teologie a služba církve: Pastorální teologie (dálková forma)

Učitelé: ThDr. Pavel Černý, Th.D.

6. 1. 2018

Pastorální teologie se pokouší odpovědět na otázky po smyslu a směru pastýřské práce v církvi. Jejím úkolem je vypracovat na základě biblického svědectví odpovědi na problémy pastýřského vedení a služby. Pastorální teologie je středem praktické teologie. Pastorální a praktická teologie jsou prostorem, kde se víra, tradice a praxe setkávají se současnými zkušenostmi, otázkami a akcemi a vedou s nimi dialog, který je vzájemně obohacující, intelektuálně kritický a prakticky transformující. Pastorální teologie je obor, který se nalézá v jádru či v srdci praktické teologie a vnáší pastýřskou perspektivu do všech činností a funkcí církve a jejích služebníků. Své závěry pak tvoří na základě uplatnění autority Písma svatého a vyznavačských spisů církve, a to při teologické reflexi svého zkoumání jednotlivých situací a otázek života církve a její misie.

Bible v kostce

Učitelé: David Beňa, lic. theol., 1. 2. 2018

Bible v kostce je čtení celé Bible s průvodcem na internetu. Tento kurz je určen především těm, kdo Bibli ještě celou nepřečetli. A jeho cílem je získat celkový přehled o obsahu Bible, taková – Bible v kostce. Kurz Bible v kostce spojuje osobní, rozjímavou („duchovní“) četbu Bible s biblickým studiem. Individuální čtení Písma s rozhovorem nad Písmem, průběžné čtení se získáváním biblických znalostí a čtenářských dovedností. Kurz proto účastníka nejen provádí biblickým kánonem, nýbrž poskytuje mu také základní informace o Písmu, jeho jednotlivých knihách a oddílech, o dějinném pozadí a zeměpisných reáliích.

Rozhovor s Janem Valešem - odcházejícím ředitelem ETS

Po deseti letech opouští křeslo ředitele školy Jan Valeš, Th.D. Zde je část velkého rozhovoru s tímto bystrým teologem. Drobnějšího brýlatého muže jsem se ptal v jeho nové kanceláři ve Vrázově ulici, kde nyní působí jako kazatel Sboru CB v Praze 5.

Co tě vedlo k tomu, že jsi skončil ve funkci ředitele ETS? A proč jsi zvolil jako další místo kazatele?

Kdybych to měl říct na rovinu a jednou větou: Od samého začátku jsem vlastně nepřestal počítat s tím, že to bude na relativně krátkou a omezenou dobu.

Když mě v únoru 2007 bratři oslovil, jestli bych pracoval jako ředitel ETS, bylo to pro mě trochu překvapení. Byl jsem tehdy kazatelem v Církvi bratrské v Karlových Varech. S manželkou jsme si tam připadali šťastní, zasazení a kdybychom tam umřeli nebo žili až do stáří, tak by všechno bylo v pořádku. Do tohoto mého životního pocitu vstoupilo ono „pozvání“ - ředitelovat ETS. A od jednoho brzkého rána, kdy jsem se na modlitební procházce rozhodl to vzít, jsem to vnímal jako povolání na konkrétní úsek. Pro mě to byla úplně nová situace. Měl jsem přijmout výzvu se zcela odlišným zadáním, než v jakém jsem do té doby pracoval. Věřím, že to byla Boží intuice, která způsobila, že část té dohody, kterou jsem tehdy s Bohem učinil, byla prosba, aby mi požehnal jako Josefovi v Egyptě. Po celou dobu mé ředitelské práce na ETS byl pro mě Josef Egyptský obrazem charismatu řízení.

Josef přišel do Egypta jako nezkušený mladík. Samozřejmě díky moudrosti, kterou mu Bůh dal a díky pokoře, která mu tu moudrost umožnila přijmout, se pak dostal tam, kam se dostal. Jak ses cítil ty na počátku výzvy, která byla tak odlišná od tvé tehdejší služby?

Je zajímavé, že zrovna toto připomínáš. Na mě i na lidi okolo totiž to povolání opravdu působilo dojmem, že jsem na ředitele moc mladý. Bylo mi 34 a přede mnou to dělal Karel Taschner, kterému bylo přes 60. Ještě před ním tam byl David Javornický, který je také o generaci výše než já. A úplně na začátku to byl bratr Jech, o kterém jsem se dnes dozvěděl, že před několika dny zemřel. Toto je tedy

Jan Valeš ve své nové kanceláři

zároveň moje vzpomínka na našeho prvního pana ředitele, Miloslava Jecha. Zažil jsem ho jako učitele církevních dějin. Byl na nás přísný, ale my jsme to potřebovali. Zemřel tak, jak bychom si to asi všichni přáli - ve spánku (rozhovor jsem pořídil ve čtvrtek 14. září 2017 - pozn. red.).

Já sám jsem se tehdy necítil příliš mladý. Tedy určitě ne v tom smyslu, že by mi to svazovalo ruce. Vnímal jsem ale, u okolí i u sebe, že mě to trochu překvapuje a že mě ten život žene rychlejším tempem, než bych si představoval.

V únoru 2007 přišlo tedy pozvání na ETS. Ty jsi nastoupil v září 2007. Ve funkci ředitele jsi byl tedy 10 let. Od začátku jsi to měl nastaveno tak, že to je dočasné?

Ano, to se zrodilo už při tom rozhodování. Pak jsem ale přišel na seminář a řadu let bylo úplně absurdní, abych tohle řekl nahlas. Ale já jsem to v sobě celou tu dobu měl. Vědomí toho, že to je úsek na úsečce z bodu E do bodu F. Někde jsem to dílo převzal, v nějakém bodě to předám a ten můj úsek - to je můj úkol. Mně svěřený. Nevím, jak je dlouhý, nevím přesně, co je jeho podstatou, ale vím, že to je úsek. Pak přišla doba, kdy jsem o tom začal mluvit se svým šéfem, předsedou správní rady Pavlem Plchotem (dnes je předsedou správní rady ETS Petr Raus - pozn. red.). A jeho první reakce byly: „... si se zbláznil, ne? Hlavně to nikomu neříkej!“ Pak mě ale pomohlo, když jsme se o tom začali bavit ne ve smyslu „budu odcházet“, ale ve smyslu „podle čeho poznáme vhodný okamžik odejít?“ To byly další dlouhé měsíce, rok, rok a půl, kdy jsme se o tom takhle bavili. A pak přišel rok 2013 a byl jsem jmenován na další čtyřleté období. V tu chvíli jsem písemně členům správní rady dal informaci - která ale úplně zapadla - že si myslím, že na konci tohoto funkčního období už bych tu neměl být.

Když jsi nastupoval, tak kromě té dohody s Bohem, že to bude dočasné, s jakou vizí jsi do toho úseku šel? Co jsi plánoval?

Neměl jsem vůbec nic. Jak se ptá komise při výběrovém řízení možného budoucího ředitele „... tak co byste škole nabídli? Jaký máte směr?“ Mě se na to také zeptali a moje odpověď byla: „Já mám jediný cíl: porozumět.“ To byla jediná vize, kterou jsem tehdy měl - porozumět té škole, jak funguje, co se tam vlastně děje, o co jde. Vstoupit do toho, a pak se uvidí.

Porozuměl jsi té škole?

Myslím, že to trvalo necelý rok. Pamatuji si na úvodník do Dynamisu (<https://etspraha.cz/cs/attachments/30>), který jsem psal po cca 100 dnech a leccos už tam bylo. Těch 100 dní bylo určitě významných, ale mnoho toho jsem pochopil později. A takové ty velké výzvy, jako je dlouhodobá budoucnost školy a podobně, to trvalo samozřejmě ještě déle než ten první rok.

Co se za těch 10 let ve škole podařilo - něco výjimečného? Samozřejmě to bereme jako zásluhu Boží moudrosti...

Janova knihovna v nové pracovně je plná teologie.

Jedna věc se povedla docela rychle. A to díky kamarádovi. Já bych to sám v hlavně neměl. Šlo o to, že jsme se přesunuli z dob tabulek vytištěných na papíře k informačnímu systému školy. Dnešní mládež by řekla, že jsme vlastně teprve začali existovat. Z těch dinosauřích dob, kdy každý zaměstnanec měl svůj počítač se svými tabulkami a když někoho něco zajímalo, tak si to nechal od něho vytisknout. Bylo to poměrně rychlé, najeli jsme na to během dvou let. Já jsem tu představu neměl, ale díky zmiňované Boží moudrosti mi ji vytvořil právě ten kamarád: aby byla jen jedna data, která všichni užívají. Aby byla vždycky aktuální a aby vše bylo propojené s webem. Předtím to vypadalo tak, že něco bylo u někdo v počítači a pak se to zpětně dávalo na web, který byl věčně neaktuální. Takže taková digitalizace školy. Ta proběhla a myslím, že to bylo něco významného a bylo načase to udělat. Svým způsobem chápu, že můj předchůdce Karel Taschner to neudělal. A já jsem rád, že jsem to udělal spíš dřív než později.

Jiná věc, která je velmi významná a která se povedla - a můžu to říct hrdě, protože to nebyla moje ambice, ale byl to cíl, který mi stanovila správní rada - aby vedle školy (VOŠ) vznikl co nejkošatější vzdělávací institut. Od roku 2010, kdy jsem byl ve funkci tři roky, vznikal důkladný strategický plán. Byl to výhled do budoucna, který byl zpracován na té nejvyšší úrovni řízení, na správní radě. Vznik vzdělávacího institutu byl jednou z velkých priorit.

Co se naopak nepovedlo?

Zmínil bych minimálně dvě věci. Různé povahy. Jednak je to nedostatek finančních prostředků. Stále odkládaný start Nadace unum necessarium (česky „jedno potřebné“). Nemáme na to stále finanční kapitál a mně se vlastně za ty roky nepodařilo zvýšit absolutní částku, kterou ročně seminář získává z různých stran. Ať už z ČR nebo ze zahraničí.

Úplně jiného rázu je nedostatek studentů. To si ale myslím, že není selhání, ale spíše realita. Realita všech teologických i církevních škol. Nemyslím teď základní a střední, ale vyšší odborné a vysoké. Prostě tak to je a válčíme s tím všichni. Jednak to souvisí s tím, nakolik sbory povolávají ke službě. Když sbor nepovolává ke službě, tak není potřeba se specializovat. A v tu chvíli málokdo si jenom tak pro sebe bude studovat tří, čtyř i víceleté studium. Takových „bláznů“ je málo. Ta škola je pro lidi, které někdo k té službě povolá. A taky církev

prožívá určitou stagnaci již řadu let. A teď nemyslím nutně jenom CB. Takže to je jeden důvod. A ten druhý jsou nějaké vnější ekonomické faktory, jako je demografická křivka, uplatnění na trhu práce, počet pracovních míst atd.

Když se vrátím k tomu nedostatku financí, tak myšlenka Nadace unum necessarium není jediným prostředkem, kterým se ETS snaží sehnat peníze. Jaké jsou ty další?

Jeden směr jsou pochopitelně církve. Seminář připravuje pracovníky v církvi. Pracuje pro církve. Já teologicky souzním s tím, co je v některých dokumentech CB, že teologie má služební roli. Je to funkce církve. A v tom směru seminář bez církví nedává vůbec smysl. CB se systémově podíl na financování semináře deseti procenty nákladů, což je vynikající. Bylo by dobré, kdyby se další církve, jejíž lidé studují na ETS nebo tam učí, také podíleli nějakým systémovým způsobem. To tak ale zatím není. A pak je celý okruh soukromé sféry. Na tom jsme poslední dobou hodně pracovali. Aby ta soukromá sféra nebyli jenom křesťané, ale také česká společnost. Chtěli jsme překročit tuto hranici. Jako bychom nyní zvedli nohu, děláme krok, přenašíme těžiště, ale ještě jsme nedošlápli. Ještě jsme tou zvednutou nohou ten krok neudělali. Žádné výraznější peníze tímto směrem zatím nepřišly, ale ten krok je tam zřetelný tímto směrem.

Když se ohlédněš na 27 let existence ETS, jak vnímáš dynamiku a změny jeho vedení?

Seminář vznikl v roce 1990. V roce 1991 jsem přišel jako „mladý ucho“ studovat do denního studia, které se čerstvě otevřelo. Jsem jeden z prvních studentů denního studia. Znáš tedy seminář úplně od začátku - jako denní student.

A ten rok, kdy jsem v červnu absolvoval, tak jsem v září začal učit novozákonní řečtinu. Ze školy jsem tedy neodešel. Učil jsem tam dalších 7 let. Byla tam pauza asi na dva roky (vikariát a pobyt v cizině). Pak jsem přišel jako ředitel.

Karel Taschner byl zakladatel školy spolu s Pavlem Černým a bratrem Jechem. Taky by se slušelo zmínit Davida Javornického nebo Pavlu Cimlerovou - lidi, kteří sice nebyli úplně od začátku, ale přišli velmi záhy a sehráli důležitou roli. Ale já jsem byl ředitel, který tu školu vystudoval, což je vlastně generační skok. Ale ne

Janova knihovna v nové pracovně je plná teologie.

do neznáma. Ta škola si vybrala ředitele, který ji velmi dobře zná a ta škola zná toho ředitele. Tím věkovým odstupem se ale škola dostala do rukou jiné generace než zakladatelské. V tomto to byl velký posun mentálně v životě instituce.

A teď příchodem Miloše Poborského se vlastně uskutečňuje další krok do dospělosti té školy. Přichází ředitel, který sice seminář studoval, ale ne od začátku 90. let. Takže ji nezná od začátku jako já. Já znám skoro všechny lidi, kteří seminářem prošli. Je jich skoro 700 a skoro všechny je znám. On ne. A v tom vidím, že škola dozrává k dospělosti a už stojí na vlastních nohách.

Je to také první ředitel jiné než zakladatelské denominace...

Ano. Možná by se do seznamu neúspěchů, o kterém jsme mluvili, dal zařadit také fakt, že CB nenašla ředitele ve svých vlastních řadách. Což už ale není neúspěch ETS. Je to okamžik, kdy si CB uvědomuje, že potřebuje ostatní na to, aby seminář existoval. A tak to vždycky bylo, jen to nebylo doposud ztělesněno v osobě ředitele. Teď je to jasné všem, že škola sice patří CB a ta ji zřídila a provozuje, ale slouží celé skupině evangelikálních církví. A jedině tak to dává smysl a já jsem rád, že to tak je.

Jaká největší výzva leží před Milošem Poborským? Tedy kromě toho, aby se se vším důkladně seznámil.

Jednu výzvu jsem už zmínil. Je to nedostatek studentů. To je vždy otázka života a smrti školy. A je to standardní výzva. Velkou výzvou je také existence Vyšší odborné školy (VOŠ) v podmínkách České republiky. To je obrovské téma, ale situace je zákonně i vztahově velmi spletitá. Vysoké školy velmi okatě dávají najevo, že „VOŠky“ nechtějí a v podstatě pracují na tom, aby jim co nejvíc zkomplikovaly jejich existenci. A MŠMT tomu neudělá přítrž.

Přijde mi, že mladí lidé o VOŠ nemají zájem. Chtějí studovat VŠ, chtějí být bakaláři a ne diplomovaní specialisté. Tomu rozumím. Na druhou stranu MŠMT a systém znemožňují, aby se z ETS stala vysoká škola. To je velká výzva, se kterou se bude muset nový ředitel i celý tým vedení školy vypořádat. A zatím jsme nenašli recept. Udělali jsme dva pokusy tuto lat'ku přeskočit a zatím jsme ji nezdolali.

Co brání ETS stát se vysokou školou?

V roce 2014 jsme podali akreditaci, která nás poučila o dvou důvodech. Jeden je vlastně finanční. V ideálním případě bychom totiž potřebovali dva až 4 lidi akademicky zdatné a habilitované na úrovni docenta nebo profesora platit na plný úvazek. A to ve chvíli, kdy tu akreditaci

podáváme, a pak samozřejmě i nadále. To je dvoumilionová díra do rozpočtu. Se všemi cest'áky, zázemím, studijním oddělením atd. A my máme rozpočet 5 milionů.

Druhý důvod je nejistota, zda - i za takových podmínek - by nám to akreditační úřad vůbec schválil. Ten klidně může prohlásit, že další bakalář v teologii není v republice potřeba. Já bych s tím dokonce souhlasil. Je ale třeba si uvědomit, že takový bakalář, kterého by nabízela ETS, u nás neexistuje! Protože my jsme vytvořili studium, které připravuje na praktickou službu v církvi. Tedy ne příprava k magisterskému navazujícímu studiu, ale tříleté - podle zákona profesně zaměřené - bakalářské studium. A takové u nás neexistuje. Dalo by se tedy říci: „No konečně!“ Ale zařizli nás. Bylo vidět, že to podle nich není potřeba.

Když se vrátím k té otázce generací vedení, v čem je ETS ještě unikátní?

ETS je v té dynamice vedení jiný případ než třeba kolínská VOŠ. Tam je zakladatel stále ředitelem. My jsme vlastně udělali další 2 kroky od osob zakladatelů, aby škola šla dál. Myslím to ale jen jako konstatování. Není to dobře, nebo špatně ve vztahu např. ke kolínské VOŠ. Její ráz zahrnuje výraznou osobu ředitele-zakladatele, zatímco já jsem svým odchodem ze semináře podtrhl specifický charakter ETS: lidé tam přicházejí a odcházejí.

Jaký byl proces jeho odchodu ze školy? Jak vlastně probíhá přijímání kazatelů v CB? Jak jej přijal nový sbor a na jaká témata bude kázat dalších několik týdnů? To vše už nyní najdete v plné verzi rozhovoru s Janem Valešem na webu www.etspraha.cz.

Otázky kladl a rozhovor zpracoval Richard Kraus

Jan Valeš na Evangelikální teologické konferenci v roce 2009